CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR, GEHOUDEN OP 14 MAART 2013 IN HET STADHUIS TE HAARLEM

Aanwezig de leden:
De heer G.B. van Driel (CDA), de heer R.H.C. Hiltemann (Sociaal Lokaal), mevrouw Hoffmans (GroenLinks), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw H. Koper (PvdA), de heer P. Schouten (Sociaal Lokaal), de heer J. Vrugt (Actiepartij), mevrouw L.C. van Zetten (D66)

Afwezig:
De heer J. Fritz (PvdA), mevrouw J. Langenacker (PvdA), mevrouw D. Leitner (D66), de heer W.J. Rutten (VVD), de heer C.J. Schrama (Haarlem Plus), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks), de heer M. Snoek (CDA)

Mede aanwezig:
Mevrouw P.J. Bosma-Piek (voorzitter), de heer C. Mooij (wethouder), mevrouw I. van Tienhoven (secretaris)

Verslag: De heer G-J. Timmermans (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur en heet allen welkom. Er zijn afmeldingen van de leden Fritz (PvdA), Langenacker (PvdA), Leitner (D66), Rutten (VVD), Schrama (Haarlem Plus), Sikkema (GroenLinks) en de heer Snoek (CDA).

2. Spreektijd voor belangstellenden

De heer **Van der Linde** gaat naar aanleiding van een bijeenkomst van 800 ondernemers uit de Bollenstreek in op de potenties van Haarlem als hart in deze regio. Hij somt een aantal zaken op die Haarlem daarvoor in huis heeft: het winkelbestand (nr. 1 volgens het CBS), hoogste gemiddelde inkomen en levenskwaliteit volgens Intermediair, beste woonstad volgens Elsevier, museum- en cultuurstad bij uitstek met veel bestuurlijke faciliteiten, het bloemencorso en de regionale samenwerking op diverse terreinen – wellicht nog uit te breiden tot Leiden – het station en de band met Amsterdam. Als betrokken bewoner van Haarlem sinds 20 jaar is hij benieuwd naar de keuzes van Haarlem voor die positie in de toekomst.

De heer **De Jong (VVD)** bedankt de inspreker voor deze ode aan Haarlem en de regio die zaken aanstipt die hoog op de politieke agenda staan.

Mevrouw **Van Zetten (D66)** spreekt haar waardering uit voor de mooie woorden.

De **voorzitter** bedankt de inspreker voor zijn bijdrage.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt conform het voorstel vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

Mevrouw **Van Zetten (D66)** en de heer **Hiltemann (Sociaal Lokaal)** kondigen elk een rondvraag aan.

Er zijn geen mededelingen.

Overige punten ter bespreking

5. Jaarverslag archief gemeente Haarlem 2011/2012

Mevrouw **Van Zetten (D66)** vraagt waarom er op de agenda vermeldt wordt dat deze bespreking op verzoek van de voorzitter plaatsvindt. Zij wijst op de D66-motie over dit onderwerp die volgens haar het college verplicht de raad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rond het archief. In 2009 was al duidelijk dat het archief niet op orde was. Door dit stuk is haar pessimisme niet minder geworden. Zij leest weliswaar dat er inhaalslagen gemaakt worden, maar dat er uitgerekend op het gebied van digitalisering na twee jaar papierloos werken in Raakspoort een grote achterstand is. De archiefwet wordt daar niet nageleefd, dossiers zijn niet op orde, stukken zijn onvindbaar. Dat acht zij uitermate zorgwekkend omdat een overheid op elk moment verantwoording moet kunnen afleggen. Ook de accountant heeft op de lacunes gewezen. Zij vraagt de wethouder wat er nog meer nodig is om de zaken goed op orde te krijgen. Het heeft kennelijk al jaren geschort aan basisopleiding en bijscholing van het personeel. De afdeling Vergunningen is kennelijk op eigen houtje gaan digitaliseren en voldoet niet aan de eisen. Zij vraagt of de archiefinspectie al die tijd wel voldoende alert is geweest. Zij vraagt hoe de samenwerking met het Noord-Hollands Archief (NHA) verloopt. Zij leest een aanbeveling dat men alles op papier moet behouden tot het digitaal in orde is. Zij vraagt of het NHA de vinger wel voldoende aan de pols heeft als men niet lijkt te weten dat er al digitaal gewerkt wordt. Het rapport versterkt haar somberheid over de hele linie.

De heer **De Jong (VVD)** informeert wat de wethouder met zijn lange staat van dienst in het openbaar bestuur het meest verbaasd heeft in de rapporten over het archief.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** deelt de woorden van mevrouw Van Zetten. Bij de omgevingsvergunningen heeft men gekozen voor een verkeerd systeem en nu dreigt bijgevolg het risico van informatieverlies. Dat acht hij een groot probleem.

De heer **Hiltemann (Sociaal Lokaal)** sluit zich daarbij aan. Als RKC-lid maakt hij zich extra zorgen over de consequenties voor de bedrijfsvoering en verantwoording. De raad heeft de afgelopen jaren al veel bijgelegd om de problemen bij het archief aan te pakken. Nu blijken er weer extra investeringen nodig in personeel en systemen. Hij is benieuwd welke bedragen daarmee gemoeid zijn.

Mevrouw **Koper (PvdA)** dringt aan op een planning met een tijdspad om inzichtelijk te maken wanneer alles op orde is. Nu lijkt het of er telkens nieuwe dingen opduiken en men in cirkels blijft lopen. Zij pleit voor een snelle inhaalslag. Het was immers een belangrijke pijler onder de reorganisatie en herhuisvesting.

Mevrouw **Hoffmans (GroenLinks)** zegt opnieuw geschrokken te zijn en verder weinig toe te voegen te hebben. Zij vraagt of er in het recente ICT-plan ook relaties gelegd zijn met het archief en is verbaasd dat het niet meteen een plek kreeg bij de invoering van digitaal werken.

De heer **Van Driel (CDA)** vraagt waarom de aanbeveling uit 2010 voor een structurele versterking met vijf medewerkers niet opgevolgd is en wat voor vertrouwen hij er nu in kan hebben dat aanbevelingen wel opgevolgd worden.

De **voorzitter** zegt dat de secretaris en zijzelf bij de ingekomen stukken meteen het belang van dit stuk zagen en het daarom meteen hebben geagendeerd. Het college had het conform de motie ter informatie toegestuurd aan de raad.

Wethouder **Mooij** merkt op dat het college niet de agenda van de raad bepaalt. Conform de motie is het rapport toegestuurd. Het rapport uit 2010 was uitermate kritisch over het archief, kritischer dan het voorliggende. Het ging toen vooral om het wegwerken van de gigantische achterstand en verbetering van processen voor het papieren archief. Daarvoor is een fors bedrag uitgetrokken en er zijn extra mensen aangesteld. Op dat gebied zijn ook grote vorderingen gemaakt. Daarbij moet men zich wel realiseren dat de papierstroom sindsdien is toegenomen. In 2010 was nog niet alles geïnventariseerd en met de verhuizingen van ambtenaren naar nieuwe locaties zijn kastenvol niet geordende kasten met documenten achtergebleven die DIV allemaal moet verwerken. Die operatie is nog niet voltooid, maar het gaat de goede kant op. De medewerkers zijn voldoende gekwalificeerd en met het nieuwe onderdak van DIV gaat dat nog beter. Als de brandvergunning voor het nieuwe depot afkomt, kan de zaak aan het NHA worden voorgelegd ter goedkeuring.
Het voorliggende rapport is vooral kritisch over de digitale toekomst. Daar zijn in 2010 geen specifieke maatregelen voor genomen. Er is toen niet voldoende gevolg gegeven aan alle aanbevelingen om verantwoord gestalte te geven aan de digitalisering. Het grote ICT-project is op niets uitgelopen en moet helemaal opnieuw gedaan worden. Daar is de organisatie nu onvoldoende voor toegerust en daar gaat men aan werken. Dat is niet alleen een kwestie van geld, maar heeft ook veel te maken met de wijze van werken. Men is slordig met het bewaren en weggooien van documenten. De gemeente moet echter juridische posities kunnen innemen en ook voor het historisch geheugen is een goed archief essentieel. Men moet zich veel meer bewust worden van het belang van een goede omgang met informatie.
De veronachtzaming van dat essentiële element heeft in zijn ogen ook te maken met de positie van DIV binnen de organisatie. Die positie moet zwaar genoeg worden om te waarborgen dat er uitvoering gegeven wordt aan de opdracht en maatregelen om zorgvuldig met informatie om te gaan. Die opdracht is ook aan de gemeentesecretaris doorgegeven. Bij de Kadernota zal spreker komen met een voorstel voor de middelen en extra personeel die nodig zijn om de gemeente voor te bereiden op een betrouwbare digitale toekomst. Hij schat op grond van wat hem nu bekend is in dat daar zeker 2 tot 3 ton mee gemoeid zal zijn.
Het is volgens hem echter niet een specifiek Haarlems probleem. Op veel meer plaatsen is die cultuuromslag dringend nodig om beter met informatie om te gaan. Hij herinnert zich colleges Archiefwetenschappen uit de jaren ’70 waarin de professor het al had over de sterke verwaarlozing van archieven alom. Het is nu eenmaal geen onderwerp waar men politiek lekker mee kan scoren. Maar het moet wel goed geregeld zijn en daar stuurt hij bestuurlijk op aan. Hem persoonlijk gaat dat ook aan het hart, omdat het van oorsprong zijn vak is.
Sommige afdelingen werken al lang digitaal en papierloos. Het is ondoenlijk om daar nog te vragen beide vormen te bewaren. Daar moeten kleine dingen verbeteren zodat men verder kan werken. Daarover is men in voortdurend gesprek met de archivaris. De provincie heeft een toezichthoudende taak en de inspecteur schrijft rapporten. Samen met hem is de gemeente in gesprek met de rijksarchivaris over een pilot in Haarlem.

De heer **Van de Ruit,** bureauhoofd DIV sinds 2010**,** nuanceert dat de gemeente de facto al sinds 1997 op verschillende afdelingen volledig digitaal werkt, maar dat daar formeel nooit toestemming voor is geregeld. Daar ligt volgens hem het grote probleem en het conflict met het

NHA. Het gaat niet om de vraag of de informatie betrouwbaar en voldoende geborgd is, maar om die toestemming. Dat proces is nu aan de gang en als dat geregeld is, kan de organisatie de overstap maken naar de digitaal leidende werkwijze. Als dat naar verwachting eind 2013 geregeld is, valt het hele verhaal rond de digitalisering weg. Die toestemming is nooit eerder aangevraagd vanwege de zware procedure bij het NHA en Provinciale Staten en vanwege de wetenschap dat er een wetswijziging aan zat te komen die de besluitvorming over digitaal werken bij het college legt. Dan hoeft men geen zware toetsen meer te ondergaan die tot nu toe bijna geen enkele gemeente in Nederland heeft aangedurfd, maar moet de organisatie kunnen aantonen te voldoen aan de wettelijke eisen op het beheer van de informatie. Daarvoor wordt nu een onderzoek uitgevoerd en daar zullen verbeterpunten en voorstellen voor vervanging uit voortkomen om alle genoemde problemen weg te werken.

Mevrouw **Hoffmans (GroenLinks)** vraagt of dit betekent dat eigenlijk alles nu al op orde is, maar dat een en ander alleen nog formeel geregeld moet worden.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** vraagt of de nu nog als risicovol benoemde systemen dan wel afdoende geregeld zijn.

Mevrouw **Koper (PvdA)** vraagt of het voldoen aan die randvoorwaarde voor het college voldoende is om de toestemming te verlenen voor alle afdelingen.

De heer **Hiltemann (Sociaal Lokaal)** vraagt of er ook iemand wordt aangesteld om de regie te voeren over de noodzakelijke cultuuromslag en het indammen van wildgroei.

De heer **De Jong (VVD)** verwacht bij de Kadernota een goed onderbouwd stuk voor deze onvermijdelijke post om alle tot dan toe opgelopen achterstanden weg te werken.

Mevrouw **Van Zetten (D66)** merkt op dat er veel geld gaat naar het NHA. Hoewel elke gemeente worstelt met dezelfde problemen, krijgt zij altijd de indruk dat Haarlem het slechtst uit de bus komt terwijl de archiefwet toch duidelijk is. Zij vraagt hoe zij erop kan vertrouwen dat het nu de goede kant op gaat.

Wethouder **Mooij** zegt dat er wel nog een en ander moet gebeuren voordat die toestemming op het einde van dit jaar geregeld is. Dat vergt een extra inzet op gekwalificeerd personeel, versterking van DIV en investeringen in opleiding en bewustwording. Dan kan men een eind komen. Ook wijst hij erop dat er ook afdelingen zijn die nu al goed digitaal werken. Er loopt een pilot bij dienstverlening om het hele proces op een rij te krijgen en met alle medewerkers na te lopen aan welke punten men moet voldoen. Voor sommige medewerkers is deze materie volstrekt nieuw en onbekend. Hij krijgt van het bureauhoofd te horen dat deze pilot goed verloopt en dat mensen inderdaad zicht krijgen op de gewenste manier van opereren en er vervolgens ook succesvol mee kunnen omgaan. Er gebeurt tussentijds dus zeker wel een en ander naar aanleiding van het voorliggende rapport. Er zijn maatregelen ingezet en de beschikbare deskundigheid bij DIV wordt benut om processen in gang te zetten. Maar om alles over de volle breedte van de gemeentelijke organisatie voor elkaar te krijgen en te bewaken, zijn extra mensen nodig. Hij wil de kosten binnen aanvaardbare grenzen houden en zegt een goede onderbouwing van het voorstel toe. Het staat voor hem als een paal boven water dat een gedegen aanpak nodig is.
De gemeente is primair zelf tot het moment van overdracht aan het statisch archief verantwoordelijk voor de eigen administratie en het beheer van de stukken die volgens de Archiefwet bewaard moeten blijven. De rol van de archivaris is in dat verband het toezicht houden op een ordentelijk verloop van dat beheer en het geven van aanbevelingen om dat te verbeteren. De gemeente moet invulling geven aan die aanbevelingen. Na de overdracht van de

stukken aan het statisch archief – het streekarchief – is de archivaris zelf verantwoordelijk voor het beheer.

De **voorzitter** sluit de bespreking af.

6. Termijnagenda 2013

De **voorzitter** brengt het verzoek aan het college over voortaan eerder te komen met de jaarlijkse termijnagenda die immers gebaseerd is op de Begroting 2013, die in november is vastgesteld door de raad. Idealiter zou de termijnagenda in december op de agenda dienen te staan.

De heer **Schouten (Lokaal Sociaal)** acht december 2013 een te laat moment om de door de raad per motie gevraagde kerntakendiscussie te voeren. Verder merkt hij op dat onderaan op de agenda van deze commissie nog altijd ten onrechte een programma 11 vermeld staat.

Wethouder **Mooij** zegt dat de datum december voor de kerntakendiscussie inmiddels achterhaald is. Eind van deze maand komt er een inventarisatie van gemeentelijke taken naar de raad.

7. Rondvraag

De heer **Hiltemann (Sociaal Lokaal)** vraagt wat er allemaal is misgegaan bij het Slachthuis en wat hierover de mening is van de portefeuillehouder Openbare orde.

Wethouder **Mooij** zegt deze vraag aan de burgemeester te zullen doorgeven.

De **voorzitter** vraagt voortaan vooraf door te geven dat men een vraag aan de burgemeester wil stellen, zodat men tijdig kan regelen dat hij aanwezig is.

Mevrouw **Van Zetten (D66)** vraagt wanneer de in de brief over de financiële ontwikkelingen toegezegde inventarisatie van gemeentelijke taken in deze commissie te verwachten valt. In de brief staat deze voor maart aangekondigd.

De **voorzitter** en wethouder **Mooij** zeggen dat deze inventarisatie voor de vergadering van 28 maart geagendeerd wordt.

8. Agenda komende commissie vergadering

Geen van de ingekomen stukken wordt geagendeerd.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 18.00 uur.